

## Næstan allar søgdu nei

Heimahjálparamir eru ikki sinnaðir at boyggja seg fyri kravinum hjá landsstýrinum um at fara 13,4% niður í løn. Heimahjálparafelag Føroya hevði limafund sunnudagin, og har tók meginparturin av teimum 95, sum møttu, undir við tilmælinum hjá nevndini um at siga kortane til at fara niður í løn.

Hesi boð hevði nevndin við sær til samráðingarfundin í gjár við landsstýrið. Miðallónin hjá heimahjálparunum er 9.000 krónur, og fleiri teirra hava so fáar arbeiðstímar, at lønin ikki er størri enn, hvat fæst í forsoðgarhjálp. Minni enn verandi løn kann eingin liva av, halda heimahjálparamir.

randi

## Liva longur enn danir

Miðalaldurin í Føroyum er nakað hægri enn í Danmark. Tað var hann í hvussu er í árunum 1981-1985. Eingin nýggjari uppgærd er.

Tá var miðalaldurin fyri menn 73,3 ár og fyri kvinnur 79,6 ár. Miðalaldurin fyri danskar menn var 71,5 ár og fyri kvinnur 77,5 ár.

## Ung flyta av bygd

Í teimum smáu kommunum búgva lutfalsliga færri børn, ung og vaksin undir 40 ár. Í somu kommunum búgva lutfalsliga fleiri fólk yvir 65 ár.

Hetta hevur samband við, at fólk flyta úr teimum smáu byggunum, og tað eru tey yngri, sum flyta. Tí má væntast, at fólkatalið í smábyggunum fram eftir fer at minka, stendur m.a. í ársfrágreiðingini, sum Ríkisumboðið hevur gjørt fyri árið 1992.

randi

## Realurin:

# Mist milliónir

*Færøernes Realkreditinstitut hevur mist 14 mió. krónur upp á skip seld av landinum og fimm mió krónur aftrat eru settar av ímóti tapi*

Færøernes Realkreditinstitut merkir nú eisini til búskaparlugu kreppuna í Føroyum. Stovnurin hevur kravt fleiri skip á tvingissølu, ið verður í hesi vikuni.

Stovnurin noyddist, tá tað ikki bar til at fáa pengarnar inn á vanliga hátt. Tað ber ikki til at víkja frá evstu freistini, sigur Atli P. Dam, stjóri á Realkreditstovninum.

Realkreditstovnurin, sum varð stovnaður í 1955, hevur mist nógvar pengar uppá skip, ið eru seld á tvingissølu, og eru farin av landinum. 14 mió. krónur vórðu mistar í seinasta roknskaparári. Roknskaparárið hjá stovninum gongur frá 1. apríl til 31. mars árið eftir.

Roknskapurin vísir, at stovnurin hetta árið hevði 37,1 mió. krónur í halli.

Úrslitið av vanliga rakstrinum var 27 mió. krónur í vinningi, og tað vóru 3,2 mió. krónur minni enn undanfarna roknskaparár. Orsøkin til, at vinningurin fall, var, at stovnurin skuldi rinda skatt av rentuinntøkuni, rentan í føroysku peningstovnunum fall, og morarentustøði stovnsins lækkaði eisini.

Sjálvt um Realkreditstovnurin hevði hall, er hann ikki í meira í vanda enn allar aðrir stovnar í landinum. Eginognin er 237,6 mió. krónur.

Seinasta roknskaparárið fekk Realkreditstovnurin 16 umsóknir um lán og eigaraskifti. Níggju av hesum umsóknum fingur tilsið, fimm vórðu sýttar, og avgerð er ikki tikin til tveir av umsóknum.

Níggju lán fyri tilsamans 98,1 mió. krónur vórðu

játtað. Lánini vóru til triggjar rækjutrolarar, tveir verksmiðjutrolarar, ein feskiskatrolara og trý fiskifer undir 100 BRT.

Realkreditstovnurin hevur tilsamans 378,5 mió. krónur útstandandi í 127 lánum. Pantini eru 114 í stórum og smáum fiskiferum.

Stovnurin hevur givið tilsið um lán til tveir rækjutrolarar, tveir verksmiðjutrolarar, eitt nótaskip og ein feskiskatrolara. Lánini eru tilsamans upp á 61 mió. krónur, sum ventandi skulu gjaldast út í verandi roknskaparári.

Realkreditstovnurin ger seg út til tær ringu tíðirnar. Frammanundan vóru 55 mió. krónur settar av ímóti tapi. Nú eru fimm mió. krónur settar av aftrat.

randi



Atli P. Dam er stjóri á Realkreditstovninum.

## Vikan ið iðp



Randi Jacobsen, blaðkvinna, skrivar:

**DUGIR TÚ AT** siga mær, hvat tað er, sum hendir í Føroyum? Danmark lætur okkum meira pengar og noyðist at økja um sína egnu úttanlandsskuld fyri okkara skyld. Samstundir verður Danmark meira heft at Europa. Hvussu verður við okkum? spurdi ein maður nú ein dagin Eg ypti óksl. Hetta er ov nógv og stórt til, at vit kunnu fata og yvirskoða avleiðingarnar.

**HVØR DAGUR HER** í Føroyum er fyltur av stórhendinum, sum vit tó ikki frætta um allar. Vit hava fingið at vita, at flestu flakavirkini verða lögð saman í eitt partafelag, men hvat so hendir, vita vit ikki. Í vikuni fer ein stórtur partur av flotanum undir hamaran, men hvat so hendir við skipunum, vita vit ikki. Tað vita bara nakrir fáir menn - teir, sum taka allar avgerðirnar og lata politikarar og okkum onnur gita og tilgita, vóna og óttast.

**ARBEIDSLOYSD VAKS IKKI** hesar seinastu vikurnar. Onkrar uppsagnir munnu tó hava verið, men tað kann vera, at nøkur arbeiðsleys eru farin av landinum at arbeiða. Tað er ikki gott at vita, tí tað er so langt ímillum vit fáa at vita, hvussu stór fráflytingin er. Annars hevði verið áhugavert at frætt meira um, hvørjir aldursbólkar flyta, og hvat tey fara av landinum til.

**FRÁFLYTINGIN OG ARBEIDSLOYSD** hava við sær, at vit verða færri og færri til at gjalda tað stóra og dýra gildið, sum nú er av, og til at fæða gomul og arbeiðsleys. Hvat nú, um vit missa fleiri skip av landinum, og fleiri flakavirkini aftrat lata aftur? Hvussu fer so at siggja út fjárgjarliga? Og hvussu verður hjá øllum teimum arbeiðsleysu um hálvan annan mánað, tá summi teirra fáa upptætt minni stuðul enn nú, og meginparturin skal til at liva fyri forsoðgarhjálp, ið er upptætt minni enn arbeiðsloysistúðulin? Líkt er til, at hvørki fakfeløg ella onnur tora at hugsa so langt fram í tíðina. Her býr heimansins góðsligasta fólk.

**LANDSKASSIN ROKNAR** í millardum og milliónum - fólk flest í krónum og oyrum. Heimahjálparamir samráðast við landsstýrið um nýggjan sáttmála og stríðast fyri at varðveita sína løn fyri ta stuttu arbeiðs vikuna, tær hava eftir. Landsstýrið sigur, at tær skulu niður í sáttmálan eins og flestu onnur almennu starvsfólk eru farin - sjúkrahúslæknarnir munnu vera einasti almennu starvsfólkurin, sum slapp undan lønarniðurskurði. Heimahjálparamir hava ilt við at fáa onnur at skilja týðningin av teirra arbeiði. Sum forkvinnu teirra segði í vikuni, ið fór: arbeiðið líkist húsarbeiðinum, og tí verður tað ikki virt. Viðskiftafólk teirra eru heldur ikki tey, sum rópa harðast.

**UME EINA VIKU** er longesti dagur, og tað fer at ganga hin vegin. Vit siggja, at tað gror, næturnar eru ljósari, og vit hava tað lyggjari. Men vit, sum búgva sunnanfyri Hórisgøtu, leingjast framvegis eftir summarnum. Tað er nógv fyri at hoyra vestmenningar, kvivikingar, norðoyingar og øll tey í ár tosa um at sóla sær, tí vit hava at kalla ikki higartil sæð nakrar strálur. Frá apotekinum fekk eg nú ein dagin ein faldara við góðum summarráðum. Ráðini vóru t.d. um at verja seg ímóti magaeitran í fremmandum londum - tað kann gera tað sama fyri okkum, sum ikki hava ráð at fara nakrastaðni. So stóð í faldaranum nógv um at verja seg ímóti sólini við sólkremi, ikki lata børnini ganga við berum høvdi, og ráð vóru eisini ímóti at hava fingið ov nógvá sól. Eg krúllaði faldaran saman og tveitti hann í ruskposan. Her er ikki annað at gera enn at droyma um beiri tíðir.

D.